

Процес проведення тренінгу складається з таких етапів:

1. Вступ до комплексного тренінгу;
2. Пояснення завдань комплексного тренінгу;
3. Формування груп для проведення комплексного тренінгу;
4. Виконання завдань комплексного тренінгу;
5. Презентація результатів роботи кожної групи;
6. Оцінювання виконання завдання.

Під час тренінгу використовуються матеріали попереднього контролю, який ґрунтується на перевірці та аналізі звітності, яку подають комерційні банки до НБУ. Рейтингову оцінку банку за системою CAMELS студенти визначають шляхом аналізу річної звітності банку, яка включає: баланс банку, звіт про фінансовий результат, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів.

Отже, підвищення якості підготовки висококваліфікованих фахівців для банківської системи безпосередньо пов'язане з подальшим удосконаленням змісту освіти та підготовкою спеціалістів з урахуванням чітко визначених професійних навичок.

*Краснова І. В., канд. екон. наук, доцент,
кафедра менеджменту банківської діяльності*

**МІЖПРЕДМЕТНИЙ ТРЕНІНГ «ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ
НА ВІДКРИТИХ ФІНАНСОВИХ РИНКАХ:
АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА» ЗА ПРОГРАМОЮ
«ФІНАНСОВА АНАЛІТИКА
ТА ІНЖИНІРИНГ У БАНКУ»**

Сучасному суспільству потрібні аналітики, експерти, радники та консультанти вищої економічної кваліфікації, які здатні збирати, обробляти, узагальнювати та презентувати якісну інформацію необхідну для прийняття ефективних управлінських рішень. На набуття цих навичок спрямований тренінг за магістерською програмою «Фінансова аналітика та інжиніринг у банку». Тренінг складається з двох частин (рис. 1).

Рис. 1. Напрями та зміст міжпредметного тренінгу за програмою «Фінансова аналітика та інжиніринг у банку»

Перша частина передбачає комплексний системний аналіз та оцінку банківської діяльності на основі фінансової та статистичної звітності, іншої публічної інформації щодо діяльності банку. Джерелом отримання інформації є фінансові та інші дані, що публікуються на офіційних сайтах вітчизняних банків, або збираються студентами на базі практики самостійно. В процесі управління банком виникає задача аналізу інформації за сукупністю внутрішніх та зовнішніх факторів. Розвиток банків та динаміка їх кількісних параметрів багато в чому залежить від темпів росту економіки в цілому та таких ключових макроекономічних індикаторів як обсяг валового внутрішнього продукту, динаміка платіжного балансу, рівень інфляції, валютний курс, ринкові процентні ставки тощо. Саме тому окремими джерелом інформації виступають дані про макроекономічні умови, що також є предметом дослідження.

В умовах жорсткої конкуренції на фінансових ринках особливого значення набуває орієнтація на використання в діяльності найбільш сучасних та ефективних інформаційно-аналітичних технологій, які мають виступати інструментом ефективного управління діяльністю. Фінансова-аналітична робота, навички якої

студенти набувають у процесі проведення тренінгу, спрямована на рішення наступних завдань за блоками:

- ✓ Блок 1. Аналіз та оцінка дохідності фінансових інструментів та операцій;
- ✓ Блок 2. Управління ризиками банку;
- ✓ Блок 3. Аналіз балансу банку;
- ✓ Блок 4. Оцінка ринкових факторів, що впливають на діяльність банку та аналіз банків-конкурентів;
- ✓ Блок 5. Комплексна фінансово-економічна оцінка діяльності банку.

Завдання за кожним блоком визначені та структуровані заздалегідь керівником тренінгу. За кожним студентом, що входить до малої групи (5—6 чоловік) щодо аналізу конкретного банку, закріплюється окремий блок. Блоки сформовані так, щоб охопити всі спеціальні дисципліни магістерського рівня з даної спеціальності, комплексне засвоєння знань з яких дозволяє майбутнім фахівцям скласти загальне уявлення про управління діяльністю банку. Дисципліни, на базі яких розроблено тренінг:

- ✓ Фінансовий менеджмент (блок 3 та 5);
- ✓ Фінансовий інжиніринг у банку (блок 1);
- ✓ Методи аналізу фінансових ринків (блок 1, 3 та 4);
- ✓ Управління банківськими ризиками (блок 2).

За указаними напрямками проводиться перша частина тренінгу. Вона проводиться у формі кейс-методу, який придатний для малих груп та найбільш ефективний у програмах, орієнтованих на розвиток аналітичних здібностей.

До переваг даної частини тренінгу можна віднести те, що набуті студентами розрізненні знання з різних дисциплін тут поєднуються. Завдання за різними блоками, за якими стоять різні дисципліни, виконуються на єдиній інформаційній базі конкретного, реально існуючого вітчизняного банку. Студенти мають можливість продемонструвати практичні навички щодо аналітичної роботи, що важливо в колективі, виконуючи індивідуальну роботу. Виконується малими групами з обов'язковим письмовим оформленням результатів виконаного завдання у формі докладної записки з наочним представленням основних тенденцій та закономірностей, а також пропозицій менеджменту банку.

Невідомою та важливою, навіть обов'язковою, складовою тренінгу, як показує досвід, є обговорення результатів роботи кожної групи наприкінці перед усіма студентами, а не перед викладачем особисто. Колективна форма обговорення результатів роботи кожної групи формує у студентів відповідальність за ви-

конану роботу, дух здорової конкуренції, вміння презентувати результати роботи та вміння грамотно та стисло відповідати на запитання як своїх колег-студентів, так і професіоналів-тренерів. Крім того, завдання блоку 4 орієнтують студентів на вивчення зовнішнього середовища. Кожна група має самостійно зібрати інформацію щодо факторів на макро- та мезорівні, що найсуттєвіше впливають на діяльність конкретного банку та визначають бізнес-середовище, систематизувати та оцінити їх вплив, спрогнозувати тенденцію їх зміни з проекцією на банк.

Друга частина тренінгу представляє собою набуття студентами практичних навичок з моделювання практичних ситуацій та фінансового дилінгу за допомогою комп'ютерних програм. Даний напрям потребує приділяти особливу увагу дослідженню ринку FOREX, стратегії та тактиці ведення торгів на цьому сегменті фінансового ринку. Тренінг проводиться на базі комп'ютерного класу дилінгового центру Брокбізнесбанку разом з фахівцями цього центру. Дилінговий центр надає можливість студентам працювати на фактичних даних, отримувати економічну і фінансову інформацію та аналітику в режимі реального часу від провідних світових інформаційних агентств, таких як Рейтерс, Блумберг тощо.

Завданнями другої частини тренінгу є:

- 1) розглянути основні засади організації діяльності міжнародного валютного ринку як складової відкритого фінансового ринку;
- 2) проаналізувати особливості здійснення маржинальної торгівлі;
- 3) дослідити принципи та прийоми прогнозування динаміки валютного курсу;
- 4) ознайомитись з практикою здійснення операцій на ринку FOREX.

На відміну від першої частини тренінгу, який передбачає колективну роботу, друга частину спрямована на формування індивідуальних навичок використання інформаційно-аналітичних ресурсів та новітніх досягнень у галузі комп'ютерних технологій для виявлення циклічності коливань ринку, оцінки стійкості і загальних тенденцій розвитку, та прогнозування руху курсів валют. Кожний студент обирає для себе свою валютну пару, за якою він буде здійснювати спостереження та приймати рішення щодо проведення операцій купівлі-продажу. Методи спостереження та формування тактики торгів ускладнюються від початку роботи: з аналізу графіків до використання технічних індикаторів. Для кожного студента відкривається на сайті дилінгового центру свій де-

мо-рахунок, за яким щодня фіксуються його результати роботи. Свої спостереження студенти занотовують у щоденники, які є основою для формування індивідуальних звітів, що складаються та здаються по закінченню тренінгу викладачу.

Методичне забезпечення комплексного тренінгу передбачає проведення його в кілька етапів. *Перший етап тренінгу — організаційний* — складається з:

1. презентації тренінгу й команди тренерів перед студентами;
2. ознайомлення з процесом та графіком роботи, системою оцінювання результатів роботи студентів під час тренінгу;
3. формування складу команд, розподіл ролей, прийняття правил роботи на тренінгу;
4. міні-лекції — основи фінансово-аналітичної та дилінгової діяльності;
5. проведення дискусій за окремими питаннями та напрямками тренінгу.

Другий етап тренінгу — змістовний.

1. Самостійний вибір кожною командою банку, за інформаційними матеріалами якого виконуватимуться комплексні тренінгові завдання.

2. Командна робота.

3. Виконання індивідуальних завдань при роботі в ділінговому центрі.

Третій етап — результуючий.

- Презентація виконаних завдань.

- Підведення підсумків.

Наприкінці зазначимо, що комплексний міжпредметний тренінг «Діяльність банків на відкритих фінансових ринках: аналіз та оцінка» за програмою «Фінансова аналітика та інжиніринг у банку» дозволяє поєднувати три основні напрями навчання (табл. 1).

Таблиця 1

ТРЕНІНГОВІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

	Напрямок навчання		
Методи навчання	Вербальна комунікація	Представлення інформації в наочному вигляді, демонстрація навичок	Практичне вироблення необхідних навичок
	бесіди	презентація	складання документів (аналітичних звітів)
	лекції	демонстрація	робота з комп'ютером
	обговорення	моделювання	офісна практика